

SUOMEN KESTÄVÄN KEHITYKSEN STRATEGIAN AVAININDIKAATTORIT

Suomen kestävän kehityksen vahvuuksia ja haasteita	
Environmental Performance Index	👍
Human Development Index	👍
Tasapaino luonnonvarojen käytön ja suojelun välillä	
Kasvihuonekaasupäästöt	👎
Energian kokonaiskulutus	👎
Uusiutuvien energialähteiden käyttö	👍
Uhanalaisten lajien osuus elinympäristöittäin	👎
Ympäristökuormituksen irtikytkentä talouskasvusta	👍
Energian ja luonnonvarojen käytön irtikytkentä talouden kasvusta	👎
Luonnonvarojen kokonaiskäyttö	👎
Palveluoritteiden osuus kulutusmenoista	👎
Ravinnekuormitus Itämereen	👎
Kestävät yhdyskunnat kestävässä aluerakenteessa	
Alueellinen väestönmuutos	👎
Etäisyys kotoa palveluihin	👎
Huoltosuhte maakunnittain	👎
Kuntalaisten tyytyväisyys palveluihin	👎
Joukko- ja henkilöautoliikenne	👎
Kansalaiset – hyvinvointia koko elämänsäkaareen	
Elinajanodote syntymähetkellä	👍
Eläkkeellesiirtymisen odote 25-vuotiaille	👎
Ammattitaudit ja tapaturmat	👎
Väestönkehitys ikäryhmittäin	👎
Vaikeasti työllistettävät	👎
Jatko-opintoihin sijoittuminen peruskoulun jälkeen	👍
Alkoholin kulutus ja alkoholikuolleisuus	👎
Maahanmuuttajien työttömyysaste ja vieraskielisten kouluikäisten määrä	👎
Äänestysaktiivisuus	👎
Yhteisöllinen osallistuminen	👎
Talous kestävän kehityksen turvaajana	
Teollisuuden ja palvelujen kustannuskilpailukyky suhteessa muihin OECD-maihin	👎
Bruttokansantuote	👎
Elatussuhde	👎
Julkinen velka	👎
Työttömyys	👎
Suomi globaalina toimijana ja vastuunkantajana	
Julkiset kehitysyhteistyömäärärahat	👎
Suomalaisten yritysten investoinnit ulkomaille	👎
Tutkimus ja kehitys, osaaminen ja innovaatiot	
Tutkimus- ja kehittämismenot sekä myönnetty patentit	👎

KESTÄVÄN KEHITYKSEN AVAININDIKAATTORIEN PÄIVITYKSET 2009

Suomen kansallinen kestävän kehityksen strategia julkaistiin vuonna 2006. Strategiassa esiteltiin 34 avainindikaattoria strategian toteutumisen seuraamiseen. Nyt käsillä olevat avainindikaattorien tulokset perustuvat kesän ja syksyn 2009 aikana tehtyihin tilastopäivityksiin. Pääosalle indikaattoreista ei ole asetettu kestävän kehityksen strategiassa määrällisiä tavoitteita. Indikaattorien avulla on kuitenkin mahdollista antaa arvio siitä, onko kehitys kulkenut kohti strategiassa tavoiteltua suuntaa. Vuoden 2008 lopussa alkaneen taantumien vaikutukset eivät näy vielä kaikissa indikaattoreissa. Kestävän kehityksen politiikan toteutumisen kokonaisarviossa on avainindikaattorien rinnalla käytetty lisäksi täydentäviä indikaattoreita ja muita tietolähteitä.

LISÄTIEDON LÄHTEILLE:

- Kestävä kehitys ympäristöhallinnon verkkosivuilla: www.ymparisto.fi/kestavakehitys
- Kestävän kehityksen indikaattorit: www.ymparisto.fi/indikaattorit
- Findikaattori - yhteiskunnan kehityksen indikaattorikokoelma: www.findikaattori.fi

Kestävän kehityksen sihteeristö

Suomen kestävän kehityksen toimikunnan pääsihteerit
Ympäristöneuvos Sauli Rouhinen, YM
sauli.rouhinen@ymparisto.fi

Lisätietoja:
Janne Rinne, (tutkija, Suomen ympäristökeskus)
janne.rinne@ymparisto.fi
Aino Inkinen, (tutkija, Suomen ympäristökeskus)
aino.inkinen@ymparisto.fi

Kannen kuvat: ympäristöhallinnon kuvapankki

www.ymparisto.fi/indikaattorit

Kansallinen kestävän kehityksen kokonaisarvio 2009

Avainindikaattorien päivitykset 2009

Suomen kestävän kehityksen toimikunnan kokous 8.12.2009

KEHITYS PÄÄOSIN MYÖNTEISTÄ

ENVIRONMENTAL PERFORMANCE INDEX (EPI)

EPI-indeksi kuvaa maiden ympäristöpolitiikan tehokkuutta. Suomen EPI-indeksin arvo vuonna 2008 oli 91,4 (maksimi on 100). Maiden välisessä vertailussa Suomi on neljäntenä Sveitsin, Ruotsin ja Norjan jälkeen.

HUMAN DEVELOPMENT INDEX (HDI)

HDI mittaa maiden inhimillistä kehitystä kolmella mittarilla: eliniällä, koulutustasolla ja bruttokansantuotteella. Suomen HDI-indeksin arvo on 0,954 pistettä maksimin ollessa 1. Arvo on noussut vuodesta 1980 eteenpäin. Maiden välisessä vertailussa Suomi on sijalla 12.

YMPÄRISTÖKUORMITUKSEN IRTIKYTKENTÄ TALOUSKASVUSTA

Happamoittavien ja rehevöittävien päästöjen osalta absoluuttinen irtikykentä on toteutunut vuoden 1990 jälkeen. Kasvuhuonekaasujen päästöt ovat vaihdelleet voimakkaasti 2000-luvulla.

ELINAJANODOTE SYNTYMÄHETKELLÄ

Suomalaisten elinajanodotteen nousu on jatkunut 2000-luvulla. On todennäköistä, että odotetun eliniän kasvu jatkuu. Keskimäärin naiset elävät lähes seitsemän vuotta miehiä kauemmin.

JATKO-OPINTOIHIIN SIOJUTTUMINEN PERUSKOULUN JÄLKEEN

Suomessa peruskoulun suorittavat käytännöllisesti katsoen kaikki nuoret. Vuonna 2007 perusopetuksen jälkeen noin 6 prosenttia ikäluokasta jäi julkisen koulutusjärjestelmän ulkopuolelle. Osuus pieni hieman edellisvuodesta.

MAAHANMUUTTAJAIN TYÖTTÖMYYSASTE JA VIERASKIELISTEN KOLLEKTIVIN MÄÄRÄ

Maahanmuuttajien työttömyysaste oli vuoden 2006 lopussa 26 prosenttia. Vuodesta 1995 maahanmuuttajien työttömyysaste on lähes puolittunut. Vieraskielisten koulukäiden määrä jatkaa kasvuaan.

EI MUUTOKSIA TAI RISTIRIITAINEN KEHITYS

KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖT

Suomen kasvihuonekaasupäästöt ovat vaihdelleet 2000-luvulla. Päästöjä vähensivät vuonna 2005 metsäteollisuuden työseisäus ja tuontisähkön runsas osuus. Vuonna 2007 Suomen kasvihuonekaasupäästöt ylittivät noin 10 % Kioton pöytäkirjan velvoitekauden (2008-2012) tavoitetason. Vuonna 2008 taantuma ja lämmin sää painoivat päästöt Kioton tavoitteen tuntumaan.

ENERGIAN KOKONAISKULUTUS

Energian kokonaiskulutus on kasvanut voimakkaasti 1960-luvulta. 2000-luvulla kulutus on vaihdellut voimakkaasti. Erityisesti vuosina 2005 ja 2008 kulutus oli vähäistä (ks. edellä).

UUSIUTUVIEN ENERGIALÄHTEIDEN KÄYTTÖ

Uusiutuvista energiamuodoista saadaan noin neljäsosa Suomen energian kokonaiskulutuksesta. Osuus kokonaiskulutuksesta ei ole muuttunut merkittävästi 2000-luvulla. EU-tavoitteet velvoittavat Suomen nostamaan osuuden 38 prosenttiin 2020 mennessä.

ENERGIAN JA LUONNONVAROJEN KÄYTÖN IRTIKYTKENTÄ TALOUSKASVUSTA

Energian ja luonnonvarojen kulutus on vuoden 1975 jälkeen kasvanut talouskasvua hitaammin, mutta absoluuttisen kasvun jatkuessa irtikykentä on suhteellinen.

PALVELUSUORITTEIDEN OSUUS KULUTUSMENOISTA

Palvelujen osuus kotitalouksien kulutusmenoista kasvoi voimakkaasti 1980-luvulta vuoteen 1995, jonka jälkeen nousu on ollut vähäisempää. Myös palveluilla voi olla merkittäviä ympäristö- ja ilmastovaikutuksia.

RAVINNEKUORMITUS ITÄMEREEN

Suomen osuus Itämeren ravinnekuormituksesta on noin 10 % kokonaiskuormituksesta, mutta vaikutus rannikkovesiin on suuri. Pistekuormitus yhdyskunnista ja teollisuudesta on vähentynyt. Hajakuormituksen kääntäminen laskuun on ollut vaikeampaa.

KUNTALAISTEN TYYTYVÄISYYS PALVELUIHIIN

Kuntalaisten palvelutyytyväisyys on vaihdellut 1990- ja 2000-luvuilla. Palvelutyytyväisyys on perinteisesti suurinta pienissä kunnissa, kuntakeskuksissa ja kantakaupungissa. Alhaisinta tyytyväisyys on suurimmissa kunnissa, haja-asutusalueilla, esikaupungeissa, lähiöissä tai keskustan reuna-alueilla.

AMMATTITAUDIT JA TAPATURMAT

Ammattitaudit ovat vähentyneet 1990-luvun puolivälistä. Samalla aikajaksolla työtapa- turmien määrä on kasvanut. Työtunteihin suhteutettu työtapa- turmien määrä on kuitenkin pysynyt ennallaan.

ELÄKKEELLESIIRTYMISIÄN ODOTTE 25-VUOTIAILLE

Eläkkeelle siirtymisen odote on noussut loivasti 1990-luvun puolivälistä. Parin viime vuoden aikana eläkkeelle siirtymisikä ei ole noussut, ja taloustaantuma voi katkaista 2000-luvulla tapahtuneen myönteisen kehityksen.

VAIKEASTI TYÖLLISTETTÄVÄT

Pitkäaikaistyöttömien määrä on vuodesta 2004 vähentynyt ja työllistämistoimenpiteiden jälkeinen työllistyminen on lisääntynyt. Vuonna 2008 alkaneen taantumajohdosta erityisesti työllistämistoimenpiteiden jälkeen työttömäksi jääneiden määrä on noussut.

ÄÄNESTYSAKTIIVISUUS

Äänestysprosentit ovat laskeneet 1960–70-lukujen yli 80 prosentista alle 70 prosenttiin. 2000-luvulla äänestysaktiivisuuden lasku näyttäisi pysähtyneen eduskuntavaaleissa ja kääntyneen noususuuntaiseksi kunnallis- ja europarlamenttivaaleissa. 2009 europarlamenttivaaleissa äänestysprosentti jäi hyvin alhaiseksi, 40,3 prosenttiin.

TEOLLISUUDEN JA PALVELUJEN KUSTANNUSKILPAILUKYKY SUHTEESSA MUIHIN OECD-MAIHIN

Suomen teollisuuden kustannuskilpailukyky on pysynyt kansainvälisesti vahvana, vaikka 2000-luvulla nousu pysähtynyt.

BRUTTOKANSANTUOTE

Suomen talous on kasvanut lukuun ottamatta 1990-luvun alun lamaa. Uusi taantuma pysäytti BKT:n kasvun vuonna 2008. Vuodelle 2009 ennustetaan merkittävää BKT:n pienenemistä.

ELATUSSUHDE

Elatussuhde (työvoiman ulkopuolella olevien lukumäärä sataa työllistä kohden) on laskenut selvästi 1990-luvun lamavuosista. Vuonna 2008 elatussuhde oli 110. Väestön ikääntymisen lisäksi taantumajohdosta työttömyys nostaa elatussuhdetta.

JULKINEN VELKA

1990-luvun laman jälkeisinä vuosina Suomen velkaa lyhennettiin merkittävästi. Taantuma on kasvattanut voimakkaasti julkista velkaa vuonna 2009.

TYÖTTÖMYYS

1990-luvun laman aikana Suomen työllisyystilanne oli heikko. Työttömien määrä on laskenut laman synkimpinä vuosina 16,6 prosentista vuoden 2008 6,4 prosenttiin. Vuonna 2009 uusi taantuma käänsi työttömyyden jyrkkään nousuun.

JULKISET KEHITYSYHTEISTYÖMÄÄRÄRAHAT

1990-luvulla kehitysyhteistyömäärärahat kääntyivät jyrkkään laskuun. 2000-luvulla määrärahat ovat nousseet (vuonna 2008 0,43 % BKT:sta), mutta Suomi jää selvästi YK:n tavoitteesta (0,7 % BKT:sta).

SUOMALAISTEN YRITYSTEN INVESTOINNIT ULKOMAILLE

Suurimmat pääomavirrat Suomesta suuntautuvat Eurooppaan ja Pohjois-Amerikkaan. Pääomavirtojen tulkintaa vaikeuttaa yritysten voimakas kansainvälistyminen. Yhteiskuntavastuullisuus on tärkeää kestävässä elinkeinotoiminnassa.

TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISEN SEKÄ MYÖNNETYT PATENTIT

2000-luvulla Suomen tutkimus- ja kehittämisen menot ovat vakiintuneet hieman alle 3,5 prosentin tasolle bruttokansantuotteesta. Osuus on pitkään ollut EU-maiden toiseksi korkein Ruotsin jälkeen. Suomessa myönnettyjen patenttien määrä on laskenut voimakkaasti vuodesta 2003.

KEHITYS PÄÄOSIN KIELTEISTÄ

UHANALAISTEN LAJIEN OSUUS ELINYMPÄRISTÖITÄIN

Seuraava laaja uhanalaisuusarviointia valmistuu vuonna 2010. Ennusteiden mukaan uhanalaistumiskehitystä ei ole pystytty pysäyttämään tavoitteiden mukaisesti vuoteen 2010 mennessä.

LUONNONVAROJEN KOKONAISKÄYTTÖ

1990-luvun lamakauden jälkeen luonnonvarojen käytön kasvu on ollut lähes jatkuvaa. Vuoden 2007 kokonaiskulutus oli suurinta (noin 562 miljoonaa tonnia). Vuonna 2008 alkanut taloustaantuma tulee luultavasti näkymään kulutuksessa ainakin väliaikaisena laskuna.

ALUEELLINEN VÄESTÖN MUUTOS

Väestö keskittyy suuriin taajamiin. Väliin jäävien seutujen kehitysnäkymät ovat heikot. Voimakkaimmin ovat kasvaneet suurimpien kaupunkiseutujen keskuksitaajamat. Eniten väestö on vähentynyt harvan haja-asutuksen alueella.

ETÄISYYS KOTOA PALVELUIHIIN

2000-luvulla etäisyydet palveluihin ovat kasvaneet useimpien palvelujen osalta.

HUOLTOSUHDE MAKUNNITTAIN

Alueelliset erot taloudellisessa huoltosuhteessa ovat pysyneet suurina. Huoltosuhte on raskain muuttotappioalueilla ja korkean työttömyyden alueilla. Väestönmuutos, työarasteiden muutos ja globalisaation vaikutukset syventävät alueellisia eroja entisestään.

JOUKKO- JA HENKILÖAUTOLIIKENNE

Yksityisautoilu on pientä vuoden 2008 notkahdusta lukuun ottamatta kasvanut jatkuvasti 1990-luvun lamakauden jälkeen. Julkisen liikenteen osuus ei ole kasvanut tavoitteista huolimatta.

VÄESTÖN KEHITYS IKÄRYHMITTÄIN

Ikääntyvien osuus Suomen väestöstä kasvaa. Suuret ikäluokat ovat nyt siirtymässä eläkeikään, ja väestön elinikä pitenee. Väestön ikääntyminen asettaa julkiselle taloudelle suuria haasteita.

ALKOHOLIN KULUTUS JA ALKOHOLIKUOLLEISUUS

Alkoholin kulutus on kasvanut 1970-luvulta. Vuonna 2004 kulutus nousi merkittävästi. Vuonna 2007 kulutus oli 10,5 litraa 100 %n alkoholia asukasta kohti. Alkoholiin liittyvät sairaudet ja kuolemat ovat jatkaneet kasvuaan.

YHTEISÖLLINEN OSALLISTUMINEN

Nuorten osallistuminen järjestö- ja kerhotoimintaan on laskenut 2000-luvun aikana, mutta internetin kautta tapahtuvaa osallistumista ja muita epävirallisia osallistumisfoorumeja ei ole tarkasteltu.

